

عنوان مقاله:

بررسی نقش عوامل طبیعی و انسانی در نحوه استقرار نقاط روستایی با استفاده از GIS مطالعه موردی: بخش چورزق

محل انتشار:

دومین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم جغرافیا و برنامه ریزی، معماری و شهرسازی (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

جمشید عینالی - استادیار دانشگاه زنجان

یدالله جمشیدی - کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری (گرایش آمایش شهری)

سید سلیمان محمدی - کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری (گرایش آمایش شهری)

خلاصه مقاله:

ناهمانگی در توزیع مکانی جمعیت نواحی معلول عوامل طبیعی و انسانی است این ناهممانگی در چند دهه ی اخیر تحت تأثیر مهاجرت روستائیان به شهرها و مهاجرت از شهرهای کوچک و متوسط به شهرهای بزرگ تشدید شده است. چه بسیار روستاهایی که تاسیسات و امکاناتی در آنها ایجاد شده ولی بعد از مدتی، روستاها متروک شده‌اند، به این دلیل که محیط طبیعی، ظرفیت نگهداری جمعیت را نداشته و یا اینکه داشته ولی به علت عدم شناخت و عدم توجه به آن، ظرفیت جمعیت پذیری خود را از دست داده و ناپایدار گشته است. و برخی اقدامات انسانی از قبیل مکان یابی نامناسب، برای توزیع و ارائه امکانات سبب تشدید و افزایش نابرابری شده و دور باطلی را بوجود آورده که با اهداف توسعه پایدار 2 ناسازگار است. توسعه مناطق روستایی به همراه شناخت قابلیت‌ها و تنگناهای آنها با توجه به تجربه تاریخی فرایند توسعه، یکی از محورهای اساسی برنامه های توسعه و یک ضرورت بنیادی برای توسعه محلی - منطقه‌ای - ملی است در این راستا این پژوهش به دنبال تحلیل نقش برخی از عوامل طبیعی (توپوگرافی، شیب، جهت شیب، دما، بارش، شبکه رودخانه ها) و انسانی (خدماتی از قبیل مدارس دبیرستان، خانه بهداشت درمانگاه، تعاونی، راه و مخابرات) در نحوه پراکندگی روستاها و پژوهشی بنیادی برای پژوهش های بعدی در جهت برنامه ریزی برای ثبات و پایداری روستاها در بخش چورزق می باشد. بخش چورزق یکی از بخش های شهرستان طارم واز توابع استان زنجان می باشد که از دو دهستان (چورزق و دستجرده) شکل گرفته است در این پژوهش پس از تهیه مبانی نظری (به روش کتابخانه ای) تحقیق، جهت بررسی نقش عوامل اقدام به تهیه نقشه های مورد نیاز (از عوامل طبیعی و انسانی) از GIS انسانی و طبیعی در پراکندگی روستاها با استفاده از نرم افزار منطقه مورد مطالعه گردید. پس از تهیه نقشه ها، هرکدام به تفکیک مورد تحلیل قرار گرفت. آزمون فرضیات تحقیق به روش تجزیه و تحلیل توصیفی انجام گرفت و نشان داد که بین توپوگرافی و تعداد روستاها رابطه معکوسی وجود دارد که با کاهش ارتفاع تعداد روستاها بیشتر می شود و جمعیت آنها زیاد و همچنین روستاها به شکل نسبتاً فشرده ظاهر می شوند. و نشان داد که بین عوامل انسانی (خدمات ارائه شده) و اندازه روستاها رابطه معناداری و مستقیمی وجود دارد. و در روستاهایی که خدماتی از قبیل خانه بهداشت، درمانگاه، تعاونی، مخابرات، راه و دبیرستان ایجاد شده اند اندازه آنها از سایر روستاها بزرگتر و جمعیت آنها نیز بیشتر است و همچنین این روستاها بیشتر به راههای آسفالتی وصل می شوند و دسترسی به آنها آسان گردیده، و نقاط روستایی به دور از راه آسفالتی و فاقد خدمات یا به دور از روستاهای دارای خدمات به صورت کوچکتر و پراکنده استقرار دارند.

کلمات کلیدی:

توپوگرافی، روستا، توسعه پایدار، چورزق

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/423610>

